

remissABochABPU@byggjtjanst.se

2025-02-24

BIM Alliance yttrande på remissförslag för AB25

BIM Alliance lämnar härmed sitt yttrande på Allmänna Bestämmelser för utförandeentreprenader avseende byggnads- anläggnings- och installationsarbeten (AB)

Om BIM Alliance

BIM Alliance är en sektorsdriven ideell förening som arbetar för bättre samhällsbyggande med hjälp av BIM - digital strukturerad informationshantering. Genom BIM kan obrutna informationsflöden skapas i samhällsbyggandets processer och samhällsbyggnadssektorn effektiviseras betydligt. Digitalisering är en möjliggörare för att klara hållbarhetsmålen för sektorn. BIM Alliance stöttar sektorns gemensamma digitaliseringsarbete genom att bidra med kunskapsuppbyggnad, strukturerad standardisering och spridning av kunskap och goda exempel.

BIM Alliance har 200 medlemmar som är företag och organisationer inom alla samhällsbyggandets processer.

Sammanfattning och slutsats

Inledningsvis vill vi från BIM Alliance berömma den ambition som Byggnadets kontraktskommitté, BKK visar i att både möjliggöra och driva på digitaliseringen i projektering och byggande.

Vi noterar ett flertal ändringar, definitioner och formuleringar som har till syfte att utnyttja digitaliseringens möjligheter att skapa effektivare processer med hjälp av strukturerad informationshantering. De nya avtalen som föreslås, har ur det perspektivet rätt inriktning, ett gott syfte, och hög ambition. Vi kommer nedan att beskriva vilka delar av förändringarna vi särskilt ställer oss bakom.

Alla förändringar behöver förstås analyseras utifrån eventuella oönskade effekter så att de verkligen leder till det ursprungliga syftet. Därför lyfter vi även i vårt yttrande detaljer i förslagen där vi som organisation ser möjliga problem eller har frågor.

BIM Alliance ser mycket positivt på att begreppet "digital modell" i kap 2 § 3 förts in i företrädesordningen och att den gruppen av handling har placerats före beskrivningar och ritningar. Det är en förändring som vi har drivit länge och även framförde tidigt till BKK när arbetet med de nya standardavtalen startade runt 2015.

Det har varit ett problem i många år att de digitala modeller som tas fram och används i en stor andel av branschens projekt inte betraktats som juridiskt giltiga. Hos många aktörer är det modellerna som är den huvudsakliga informationsbäraren och det är i dem man arbetar både för att förmedla och för att hämta information.

Dagens regelverk har inneburit att dubbla informationskällor och -kanaler har byggts upp där beskrivningar och ritningar hela tiden måste uppdateras mot modellerna. Det har medfört flera negativa konsekvenser. Förutom att arbetssättet uppenbart innebär dubbelarbete, har det också skapat risk för felaktig eller avsaknad av information i de gällande handlingarna. Det har även medfört att "intelligensen" i de objektbaserade modellerna inte kunnat nyttjas till fullo, då informationen kontinuerligt görs analog och att de positiva effekterna av ett digitaliserat arbetssätt därför minskar eller uteblir.

På en mer övergripande nivå har regelverket hämmat den digitala utvecklingen. Med merarbetet och riskerna beskrivna ovan, så minskar incitamentet att jobba digitalt med modeller och utvecklingen har skett långsammare än nödvändigt.

BIM Alliance är sammantaget positiv till förslagen.

- **Det är stort steg i rätt riktning att både "digital modell" finns med som grupp av handling och att den är överordnad grupperna beskrivning och ritning.** Det bidrar till att betrakta modellen som den primära informationsbäraren, vilket gör att potentialen i digitala arbetssätt kan uppnås.
- **Den lösning som BKK föreslår skapar både möjlighet för dagens och morgondagens arbetssätt.** Den nya företrädesordningen hindrar inte ett analogt arbetssätt med beskrivningar och ritningar. "Grupp 11. Digital modell" behöver inte användas om det inte förekommer modeller. Regelverket är därför också tillåtande för gårdagens arbetssätt.

Standarder och kontraktsformer kan hjälpa utvecklingen

Det kan finnas oro för att oklarheter om status för olika informationer ska ställa till problem i projekt. BIM Alliance vill uppmärksamma att det finns standarder och metoder för vilken status olika informationer har som kan avhjälpa många problem. T ex "SS-EN ISO 7817-1:2024 Byggnadsinformationsmodellering – Nivåer för informationsbehov – Del 1: Begrepp och principer". Dessa har tagits fram i internationell samverkan och BIM Alliance tillhandahåller anvisningar för svenska förhållanden.

Vi konstaterar att problem med mängden gränssnitt mellan inblandade parter, andra aktörer och intressenter med olika behov och motstridiga intressen med fördel kan motverkas av affärsmodeller med fokus på samverkan. Typiskt för samverkansmodeller är

att beställare, konsult och entreprenör tecknar ett och samma avtal präglad av transparens, med projektets bästa som gemensamma mål och anpassade prismodeller som ger incitament för ny teknikutveckling.

Susanne Nellesmann Ek, vd BIM Alliance

Kontakt;

Telefon: 070 31 151 13

E-post: susanne.nellesmann.ek@bimalliance.se